

Védelem a higanyszennyezéssel szemben

A Tanács 2017. április 25-én rendeletet fogadott el a higany és a higanyvegyületek antropogén eredetű, levegőbe, vízbe és talajba történő kibocsátásairól.

A higany egy erősen mérgező anyag, ami – ideértve a tengeri halakban és egyéb tengeri táplálékforrásokban, az ökoszisztémákban és az élővilágban metilhigany formájában történő előfordulását is – világszinten jelentős veszélyt jelent az emberi egészségre és a környezetre nézve.

Az új rendelet célja, hogy visszaszorítsa a higannyal kapcsolatos tevékenységek és eljárások okozta szennyezést, és ezzel biztosítsa az emberi egészség és a környezet magas szintű védelmét.

Ennek érdekében uniós szintű intézkedéseket és feltételeket állapít meg, amelyek révén egyrészt ellenőrizhető és korlátozható:

- a higany, a higanyvegyületek és a higanykeverékek felhasználása, tárolása és kereskedelme;
- a hozzáadott higanyt tartalmazó termékek gyártása, felhasználása és kereskedelme;
- a higany fogászati amalgámban való felhasználása;
- másrészt pedig biztosítható a higanyhulladék megfelelő kezelése.

A higanybányászat, a higany termékekben és ipari folyamatokban, valamint a kézműves és kisipari aranybányászatban való felhasználása, továbbá a szénégetés és a higanyhulladék kezelése mind-mind e veszélyes, a környezetre és az emberi egészségre nézve egyaránt ártalmas anyag kibocsátásának forrása lehet.

Háttér és következő lépések

A rendeletre, amely egyúttal hatályon kívül helyezi az 1102/2008/EK rendeletet, a Bizottság 2016. február 2-án tett javaslatot.

Az Európai Parlament 2017. március 14-én fogadta el a javaslatról első olvasatban kialakított álláspontját. Most, hogy a Tanács jóváhagyta ezt az álláspontot, a jogi aktust az Európai Parlament elnökének és a Tanács elnökének aláírását követően ki lehet hirdetni az Európai Unió Hivatalos Lapjában. A rendelet a kihirdetéstől számított huszadik napon lép hatályba.

Az új, nagyobb fokú átláthatóságot és jogi egyértelmőséget kínáló szabályokat 2018. január 1-jétől kell alkalmazni.

Minamata egyezmény

A levegőbe vagy vízbe került higany nagy távolságokat is megtehet. Az Unió emiatt egyedül nem képes biztosítani polgárainak védelmét a higany kedvezőtlen egészségügyi hatásaival szemben: a higanyszennyezés problémájára nemzetközi szinten kell megoldást találni.

Az új rendeletben ezért olyan rendelkezések is szerepelnek, amelyek lehetővé teszik az Unió és tagállamai számára, hogy jóváhagyják, ratifikálják és végrehajtsák a higanyról szóló Minamata egyezményt. A jogszabálynak köszönhetően az uniós jog összhangban áll majd az egyezménnyel.

A Minamata egyezményt 2013. október 10-én fogadták el Kumamotóban (Japán). Az egyezmény egy jogilag kötelező erejű szerződés, ami szabályozási keretet biztosít a higanyszennyezés globális szinten való csökkentéséhez. Az egyezménynek az aláíró államok és regionális szervezetek általi ratifikálása jelenleg is zajlik. Az EU és tagállamai elkötelezték a ratifikáció iránt, és már folyamatban vannak a szükséges intézkedések.

- [Az Európai Parlament és a Tanács rendelete a higanyról és az 1102/2008/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről](#)
- [Az Európai Parlament és a Tanács rendelete a higanyról \(az EP első olvasatban kialakított álláspontja\)](#)
- [A Bizottság javaslata](#)
- [Minamata Convention website](#)

